

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

A) Bralno razumevanje

B) Razčlemba neumetnostnega besedila

Sobota, 14. junij 2014 / 60 minut (20 + 40)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobri ocenjevalni obrazec.

Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 60 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 40 minut.

Izpitna pola vsebuje 10 nalog v delu A in 16 nalog v delu B. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 70, od tega 20 v delu A in 50 v delu B. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor.

Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov (možnost odbitnih točk zaradi jezikovnih napak).

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno.

M 1 4 1 1 9 1 1 1 0 2

Priloga z neumetnostnim besedilom

ROK GOLOB PRIREJA V LJUBLJANSKIH KRIŽANKAH KONCERT, SIMFONIČNO EKSTAZO

Prava pot ni vedno najlažja

Koncert Simfonična ekstaza z
20 vrhunskimi solisti,
Slovensko filharmonijo in
Slovenskim komornim zborom
bo 7. junija.

KOT PRAVI, IZREDNO RAD IŠČE POSEBNESTI V GLASBI IN V ŽIVLJENIU

KATJA PETROVEC

- Vsestranski glasbenik, ki mu mediji popleg ozname komponist, glasbeni aranžer in producent pogosto pripenjajo še eno, večinštrumentalist. Tuji mu namreč niso ne violinista, kitara, klavijature, bobni ne mandolina, bendžo ali lutnja. Tudi na prihajajočem velikem koncertu, Simfonični ekstazi, se bo Rok Golob izkazal v več vlogah. Kot organizator koncerta, komponist, igral bo klavijature, dirigiral in nastopil s svojimi HeavenXI. »Stvari se takrat, ko si jih najboli želiš, ne zgodijo, velika ideja potrebuje večkrat veliko časa za uresničitev,« pove Golob. Trajalo je nameč kar nekaj let, da so se vse stvari pokopile in se bo koncert dvajsetih vrhunskih solistov s področja opere, roka in popa, simfoničnega orkestra in zobra le uresničil. In če pustimo na strani številnost nastopajočih, gre pri Simfonični ekstazi za enega najbolj odmevnih dogodkov letos.

2. KAKO DOLGO BO TRAJALA EKSTAZA?

»Upajmo, da precej daje kot sam koncert. Da se bomo še čez kakšno leto spomnili določenih občutkov, ki se bodo zgodili med koncertom in se bodo trajno vtisnili v spomin kot nekaj lepega.«

3. KAKŠNA ČUSTVVA ŽELITE, DA SE IZZOVEJO TAKO PRI VAS KOT PRI TISTIH, KI BODO PRIŠLI NA KONCERT?

»Sli bomo v zelo različne segmente. Imeli bomo nekaj zelo čustveno močnih komadov, žalostnih in veselih hkrati, potem take, maice zlobne, 'evil songs' v smislu Carmine Burane. Imeli bomo mogočnost, virtuoznost, tudi nekaj Balkana, zelo filmsko obarvano bo vse skupaj. In potem še lahkotnost, sončnost Katrinas, Murat & Joseja.«

4. Nekaj posebnega

SIMFONIČNI ORKESTER JE VEDNO NEKAJ, KAR PRIVABI LJUDI.

»Že sam orkester kot tak je nekaj posebnega. Ko govorimo o Slovenski filharmoniji, govorimo res o kakovostnem orkestru, ki se lahko ponavali z veliko nastopi s svetovno pomembnimi solisti. Je pa tudi od programa in solistov odvisno in mi smo se potrudili, da so ti cim bolj zanimivi, da ljudi pritegnejo. Predvsem pa mi sami verjamemo v to, kar delamo.«

5. ORKESTER VAS SPREMILJA VSESKOZI. KAJ VAM POMENI?

»Zame je orkester najpopolnejši instrument. Če bi planet lahko govoril, potem bi se izražal skozi orkester. Imamo godala, ki so kot gozdovi, trbila, ki so kot skale, tolkala kot neki primarni ritem v človeku. Vse te nisanse ima orkester in zelo konkreten prehod njegovega zvoka v človeške emocije. V pop in rokovski glasbi ne moreš dosegči enakega z drugimi instrumenti, če gledamo na orkester kot na en velik instrument.«

6. KAJ LAHKO DOPRINESE ORKESTER K POP, ROKOVSKI GLASBI?

»Če se samo spomnimo Metallice in njihovega koncerta s simfoničnim orkestrom. Nekaterim ni bilo všeč, a zame je bil presežek, dodana vrednost. Sam bend ponese stvar do neke faze, orkester pa še čez. To je ta crossover in pomeni, da gre nekaj čez meje normalnega občutja. Ko poslušas radio, redko rečeš, da te je komad tako pretresel, da nisi mogel voziti. Če pa ima orkester zelo močan komad, pa ne moreš kar reči, da je šlo mimo tebe.«

7. RADI EKSPERIMENTIRATE?

»Zelo rad, rad iščem nove rešitve, predvsem pa imam rad lepe stvari, neko lepoto v glasbi. Estetika nasploh mi je všeč. Tudi če je nekaj grdo, je po svoje lepo, a te mora to nekaj pritegniti. Pred dvema letoma smo gostili ameriško gospelno Soul Activation, ki je nastopila s slovenskima raperjema, Muratom & Josejem. Bilo je tako, kot da bi prišli k nam črnci in

OBRNITE LIST.

M 1 4 1 1 9 1 1 1 1 0 3

odigrali polko. Bila je dizna, a super ideja. Rad iščem posebnosti, v glasbi in tudi življenju.

8. SO DOLOČENI IZVAJALCI, PRI KATERIH SI UPATE MALCE VEČ DRZNOSTI?

»Si, a to mora biti sinhronizirano z njimi, nerad postavljam ljudi v nekaj, v čemer se ne bi dobro počutili. To se mi zdi nesmiselno. Če pa vidim, da imajo potencial, da postavimo zadevo drugam ali v neko drugo okolje in da tam res dobro funkcioniраjo, je to bolj zanimivo kot narediti navaden koncert.«

9. KAJ MORA IMETI GLASBENIK, DA SE VKLOPI V SIMFONIČNI ORKESTER? KDO JE PODREJEN KOMU?

»Glasbenik mora razumeti in spoštovati orkester. Ko pa govorimo o podrejenosti, nihče ni podrejen nikomur, ampak so vsi podrejeni dirigentu, haha. Kot prvo mora biti med orkestrom in glasbenikom medsebojno spoštovanje. Sam imam spoštovanje do vseh svojih izvajalcev in do orkestra. Potem razumevanje vsega tega in radovednost, da poizkusиш nekaj novega.«

10. **Korak naprej**

VSI MORAU BITI MALCE NAPREDNI?

»Seveda, kot človek mora biti odprt. Če bi Mozart danes živel, najbrž ne bi delal take glasbe kot takrat. Za vsakega glasbenika je dobro, da nekaj poizkusиш in da vidi, kaj mu ustreza. Saj ni treba, da ti je vse super všeč, že to, da si odprt in poskusиш narediti nekaj novega, je korak naprej.«

11. **SE ZAČNETE HITRO DOLGOČASTI, GLEDE NA TO, DA POČNETE V ŽIVLJENU VELIKO RAZLIČNIH STVARI?**

»Ne, nekatere stvari lahko tudi dolgo delam. Ko se nečesa lotim, recimo ko delam komad, ga delam tudi do petih zlurai, dokler ga pač ne bom končal. Tisto znotraj mene me preprosto tako goni, da pozabim na spanje. Posledice sledijo naslednji dan. Mije pa zelo všeč stavek, ki mi ga je nekoč rekel bobnar pri Stingu. 'Ali gre za življenje in smrt?' Če ne gre, potem je vse v redu, se pomiriš v vidiš, da se za nekatere stvari ni treba tako sekirati.«

12. **KAJ VAS VODI NAPREJ, DA VAM NE ZMANJKA ENERGIJE?**

»Najbrž radovednost in želja, da ves čas nekaj delaš. Ne morem biti pri miru. Ko nekaj končam, imam teden dni odmora, potem pa že moram delati naprej. Verjetno zato, ker to rad delam in se pri tem dobro počutim, čeprav je naporno. A človek sprejme napor, če ve, da je to tisto, kar je prav. Prava pot ni vedno najjažja pot.«

13. **VELIKO DELUJETE V TUJINI, JE LINIJA LJUBLJANA–LOS ANGELES STALNO ZASEDENA?**

»Premalo. Rad imam Slovenijo in Los Angeles. Veliko prijateljev in glasbenih kolegov imam tam in ker delam v Ljubljani, učim tudi na glasbeni akademiji, si ne morem privoščiti, da bi stalno hodil tja. Okoli trikrat na leto se odpravim v Los Angeles.«

14. **KAJ STE SE NAUČILI OD AMERIŠKIH GLASBENIKOV? KAJ JE DRUGAČE KOT PRI NAS?**

»Željo veliko, že to, da živiš svoje sanje. V Sloveniji se še vedno veliko ljudi ne upa iti za svojimi sarijami. Rajši bodo vzeli službo, v kateri tripijo in v katere ne verjamejo. Jazz v glasbi nisem imel kompromisov, rekel sem, to želim delati in to bom dela. Najprej delaš za velik minus in veliko vlaganje, kupiš instrumente, nikogar ne poznas. Tako kot pri poslu moraš graditi. Potem delaš za ničlo in nato že nekaj zaslubiš. Če imaš srečo, seveda. Prepičan sem, da je to, da lahko živim od glasbe, sreča. V Ameriki pa veliko ljudi živi za to, velikim tudi ne uspe, avsaj poskusijo. V sami Kaliforniji je večja lahkotnost bivanja, seveda podnebjje, ocean in vsa kodnevno sonce pomagajo. Ljudje so bolj lahkotni in manj togotni. Sploh v zadnjem času opažam, da so ljudje v Sloveniji veliko bolj nervozni. Če se dotačnem še glasbene produkcije, vedno se sprašujemo, zakaj nihjovi komadi tako dobro zvenijo. To ni odvisno le od opreme, ampak od posvetitive detailom. Enemu, drugemu, tretjemu ... Kojih imaš že petdeset in jih res narediš, kot je treba, je celotna slika drugačna, kot če imaš le tri detailje, drugo pa nekako prepustiš naključju. Tudi Američani bi se seveda lahko kaj nekaj naučili od nas. Uživam v tem, da pobiram dobre izkušnje velike in male dižave.«

15. **KAJ MORA TOREJ IMETI GLASBENIK, DA OBSTANE?**

»Talent je le majhen del vsega, a mora biti. Če ga ni, potem nimaš kaj delati. Preostalo je odvisno od pridnosti in delavnosti ter kako poslušaš samega sebe. Razumsko ali po notranjem občutku. Razum vam ne bo dal enakih odgovorov kot notranji instinkt. Sreča pa pomeni, da si na pravem mestu ob pravem času in da delaš to, za kar čutiš, da si dober. Še danes rečem, da imam srečo in privilegij. Če lahko Sting to reče, da je biti glasbenik privilegij, potem lahko to ponovim tudi jaz.«

(Vir: Pilot, RTV programi od 2. 6. do 8. 6. 2012. Str. 6–7.)

M 1 4 1 1 9 1 1 1 0 5

A) BRALNO RAZUMEVANJE

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

- Dopolnite povedi s podatki o izhodiščnem besedilu.

Izhodiščno besedilo govorí o _____.

Napisala ga je _____. Besedilo je bilo objavljeno v
_____.

(2 točki)

- V katerem odstavku najdemo utemeljitev naslova besedila? Številko odstavka zapišite na črto.

(1 točka)

- V povedi pojasnite, s katerimi podatki podnaslov izhodiščnega besedila dopoljuje nadnaslov.

(2 točki)

- Kaj je izraženo v naslovu besedila *Prava pot ni vedno najlažja*? Obkrožite črko pred ustreznou možnostjo.

- A ustvarjalna pot Roka Goloba
- B izbira človekove življenjske poti
- C najhitrejša pot do cilja
- Č povzetek s potovanja Roka Goloba

(1 točka)

- V katero vrsto besedil uvrščamo izhodiščno besedilo? V vsaki vrstici podčrtajte ustreznou možnost.

Besedilo spada med

- zasebna/javna,
- strokovna/publicistična/umetnostna,
- enogovorna/dvogovorna,
- propagandna/poizvedovalna/prikazovalna.

(4 točke)

6. Ali so naslednje trditve v skladu z vsebino izhodiščnega besedila? Obkrožite črke pred trditvami, ki ustrezajo vsebini izhodiščnega besedila.

- A Rok Golob se sporazumeva s pomočjo mimike in gibov rok, čeprav ne zna jezika sogovornika.
- B Rok Golob bo 7. junija 2012 dirigiral na koncertu Simfonična ekstaza.
- C Rok Golob se bo na koncertu Simfonična ekstaza izkazal v več vlogah.
- Č Novinarka meni, da mora biti med orkestrom in glasbenikom medsebojno spoštovanje.
- D Rok Golob meni, da je bil koncert Metallice s simfoničnim orkestrom presežek glasbene ustvarjalnosti.
- E Simfonični orkester navadno ne ustreza okusu povprečnih ljudi in ne privablja množičnih poslušalcev.

(3 točke)

7. Avtorica v izhodiščnem besedilu izraža tudi svoje mnenje o umetniški vrednosti koncerta Simfonična ekstaza. Kakšno je njeno mnenje? Podčrtajte ustrezeno možnost in svojo izbiro utemeljite z izpisom besedne zveze iz prvega odstavka.

Avtoričino mnenje o umetniški vrednosti koncerta Simfonična ekstaza je
naklonjeno/neopredeljeno/nenaklonjeno.

Izpis besedne zveze:

_____ (2 točki)

8. Ali je novinarkino vprašanje *Je linija Ljubljana Los-Angeles stalno zasedena?* posredno ali neposredno? Odgovor zapišite na črto.

_____ (1 točka)

9. V izhodiščnem besedilu je več nebesednih spremljevalcev? Navedite dva in razložite, kakšna je njuna vloga.

_____ (2 točki)

M 1 4 1 1 9 1 1 1 0 7

10. S pomočjo izhodiščnega besedila določite pomen navedenih besed, tako da na črtico pred vsako besedo iz levega stolpca zapišete črko ustrezne razlage iz desnega.

____ aranžer (1. odstavek)	A kdor poklicno kaj ureja v skladno celoto
____ orkester (4. odstavek)	B prireditelj skladbe za drugačno instrumentalno zasedbo
____ estetika (7. odstavek)	C kdor pripravlja, organizira kakšno prireditev
____ dirigent (9. odstavek)	Č večja skupina instrumentalistov, ki izvaja glasbeno delo
	D prostor med odrom in poslušalci
	E pri starih Grkih prostor med odrom in avditorijem
	F kdor umetniško vadi, usmerja orkester ali zbor
	G načela o lepem v umetniškem delu

(2 točki)

OBRNITE LIST.

B) RAZČLEMBA NEUMETNOSTNEGA BESEDILA

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Novinarka je v vprašanju *Kako dolgo bo trajala ta ekstaza?* uporabila tudi subjektivni izraz. Izpišite ga in v povedi pojasnite, na kaj se pomensko navezuje.

Izpis subjektivnega izraza: _____

(1)

Pojasnilo: _____

(2)
(3 točke)

2. Čeprav je besedilo namenjeno širšemu krogu bralcev, je v njem nekaj prevzetih besed, ki bi jih lahko zamenjali z domačimi sopomenskimi izrazi. Določite vrsto prevzetih besed. Na črto zapišite ustrezno številko.

_____ kariera

1 tujka

_____ crossover

2 sposojenka

_____ bend

3 citatna beseda

_____ bendžo

_____ gospel

_____ talent

(3 točke)

3. Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) navaja za besedo *igrati* med drugimi tudi te štiri pomene:

A poustvarjati, navadno z umetniškim hotenjem,

B povzročati glasbo z glasbilom,

C biti dejaven v določenem skupinskem športu, organiziranem po določenih pravilih,

Č pretvarjati se, hliniti.

- 3.1. Kateremu pomenu iz SSKJ ustreza beseda *igral* v povedi *Kot organizator koncerta, komponist, igral bo klaviature, dirigiral in nastopal s svojimi HeaveniXi* (1. odstavek)?

(1)

- 3.2. Kateri pomen besede *igrati* je med zgoraj naštetimi slogovno zaznamovan?

(1)
(2 točki)

4. Izhodiščno besedilo je publicistično, zato v njem odkrijemo značilnosti umetnostnega jezika in tudi pogovorne izraze. Katere od njih ste opazili v 5. in 6. odstavku?

4.1. Na črtico za vsako besedo/besedno zvezo zapišite vrsto besed v prenesenem pomenu.

- bi planet lahko govoril _____
- godala, ki so kot gozdovi,
trobila, ki so kot skale _____
- tolkala kot neki primarni ritem v človeku _____

(3)

4.2. Na črto izpišite dva pogovorna izraza.

(1)
(4 točke)

5. Glavni stavek spodnje povedi preoblikujte v trdilnega. Preoblikovano poved zapišite na črti.

Če pa ima orkester zelo močan komad, pa ne moreš kar reči, da je šlo mimo tebe.

(4 točke)

6. Izhodiščno besedilo ima značilnosti prvotno govorjenega jezika. Podčrtajte izbrano besedilno vrsto in svojo odločitev utemeljite, tako da v preglednico vpišete dve značilnosti izbrane besedilne vrste.

Izhodiščno besedilo je predstavitev osebe/ocena koncerta/komentar koncerta/intervju.

(1)

Značilnosti izbrane besedilne vrste

(2)
(3 točke)

7. V navedenih izrazih podčrtajte vse besede, ki sodijo v isto besedno družino kot beseda *dirigent*.

dirigent, dirigiranje, direktor, direktorij, dirigentka, direktorat, digitalen, dirigirati

(2 točki)

8. V navedenem delu besedila so določeni podatki ponovljeni. Izpisana naveznikoma poiščite pripadajočo besedo/besedno zvezo, na katero se navezujeta. Določite tudi način navezovanja. Rešitve vpišite v spodnjo preglednico.

Ko govorimo o Slovenski filharmoniji, govorimo res o kakovostnem orkestru, ki se lahko pohvali z veliko nastopi s svetovno pomembnimi solisti. Je pa tudi od programa in solistov odvisno in mi smo se potrudili, da so ti čim bolj zanimivi, da ljudi pritegnejo.

Beseda/besedna zveza	Naveznik	Način navezovanja
	ki	
	ti	

(4 točke)

9. V navedeni povedi podčrtajte stavčne člene.

Rad imam Slovenijo in Los Angeles.

(2 točki)

10. V naslednjih povedih iz 14. odstavka se ponovi beseda *seveda*. Preberite ju.

Če imaš srečo, seveda. V sami Kaliforniji je večja lahketnost bivanja, seveda podnebje, ocean in vsakodnevno sonce pomagajo.

- 10.1. V katero besedno vrsto spada beseda *seveda*. Odgovor napišite na črto.

_____ (1)

- 10.2. Kaj je pisec z njo izrazil? Obkrožite črko pred pravilno možnostjo.

Sporočevalec z besedo seveda

- A izraža zanikanje.
- B izraža dvom.
- C izraža vprašanje.
- Č pove, da je o čem popolnoma prepričan.

(1)

- 10.3. Iz 14. odstavka izpišite še tri besede, ki pripadajo isti besedni vrsti kot beseda *seveda*.

_____ (2)
(4 točke)

11. V predzadnji povedi 14. odstavka je pisec naredil jezikovno napako. Prečrtajte napačno besedo in nad njo zapišite pravilno.

Tudi Američani bi se seveda lahko kaj nekaj naučili od nas.

(1 točka)

12. S simboli (S) ponazorite sestavo povedi.

Če lahko Sting reče, da je biti glasbenik privilegij, potem lahko to ponovim tudi jaz.

(3 točke)

13. V 3. odstavku izhodiščnega besedila sta uporabljeni dve vrsti narekovajev. Presodite, ali je njihova raba pravopisno ustrezna, in svoj odgovor napišite na črto.

DA / NE

Utemeljitev: _____

(3 točke)

14. Iz lastnih imen tvorite svojilne pridevниke.

Amerika: _____

Ljubljana: _____

Slovenija: _____

(3 točke)

15. Samostalnike postavite v orodnik ednine in rodilnik množine.

Samostalnik	Orodnik ednine	Rodilnik množine
Ijudje		
orkester		
privilegij		
bendžo		
stvar		

(5 točk)

16. Ali imajo glagoli v povedih *Govorimo o kakovostnem orkestru, ki se lahko pohvali z veliko nastopi. Pred dvema letoma smo gostili ameriško gospel skupino.* enak glagolski čas?

DA / NE

Utemeljitev odgovora v povedi: _____

(4 točke)

Prazna stran